

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:
8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "
Pri večkratnem tiskanj se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi
se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravišstvo
(administracija) in ekspedicija na
Florijanske ulice h. št. 19.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. -- kr.
za pol leta . . . 5 " -- "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "
V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.
Vredništvo je v Rožnih ulicah
št. 25.
Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Častiti volilci v mestih in trgih!

30. dne t. m. boste stopili Vi na volišče, katero so naši rodoljubi vseh kmetijskih občin 24. dne t. m. tako zmagonosno zapustili, da domovina naša ponosno gleda na vrle sinove svoje. Čislali so oni naš nasvèt ter povsod in večidel enoglasno izbrali si za svoje poslance domoljube, katere smo mi jim priporočali.

S polnim zaupanjem se obrača danes narodni volilni odbor do Vas, častiti volilci v mestih in trgih, da tudi Vi volite možé za svoje poslance v državni zbor, ki Vam jih odbor priporoča, in da ne boste pustili našim skupnim nasprotnikom postaviti nenaravne in pogubne pregrade med poljedelske in meščanske rojake, ki bi ovirala sinove ene in iste domovine v složnem delovanju za blagor ožje domovine in skupne naše države.

Že v prvem svojem pozivu, ko je podpisani odbor oklical našim volilcem nove volitve v drž. zbor, je povdarjal neizmerno važnost teh volitev, pri katerih gre pred vsem za to, da se v prihodnjem drž. zboru predružači ona umetno skupljena večina, ki je neomejeno zadnjih 6 let gospodovala v zbornici poslancev, in se po novi večini, ki ima v resnici zastopati večino ljudstev avstrijskih, skušajo celiti hude in mnogostranske rane, ki jih je Avstriji prizadajala dozdej gospodujoča stranka.

„Tako kakor je dozdej bilo, ne more dalje več biti!“ — to je glas, ki se razlega dandanes po vsi Avstriji in ne samo pri nas. Konec mora biti lažnjivim političnim frazam in nastopiti mora delo, resno in iskreno delo, da se odstrani nesrečni razpor in prepir med različnimi narodnostmi, da se vredi zmamljeno državno gospodarstvo, — da se znižajo silna davkovska bremena, — da se kmetijstvo in obrtnijstvo rešita britkih nadlog, — da propala javna morála zopet pride v veljavo, ki jej pred vsem gre, — da ustava postane to, kar ima biti, to je, pravica vsem narodom avstrijskim, a ne samo enemu. Al kaj bomo na dalje naštevali, kar mora prihodnjič vse drugače biti, da se Avstrija reši popolnega propada, — dosti je, da na kratko rečemo: boja je potreba na postavni poti, da pravica zmaga proti krivici!

Kdo tedaj, ki je pošten domoljub in lojalen Avstrijan, bode roke križem držal v taki situaciji, ko je treba vse moči skupno napeti, da se izvršijo velike in težavne naloge!

Častiti volilci! Da se te naloge srečno rešijo, ne smejo možje v drž. zbor priti, ki neprestano razpor sejejo med narode in katerim je hegemonija nemškega naroda prvo načelo njihove politike, ampak poslanci morajo biti taki, kateri hočejo mir in spravo med narodi in blagor vseh narodov in vseh dežel pod žezlom Habsburške monarhije, tedaj v notrajnosti zadovoljno, na vzunaj mogočno Avstrijo.

Taki možaki so ti gospodje, ki Vam jih priporočamo. Volite jih vsi enoglasno, da rešite čast in srečo naše predrage domovine!

I. Za Postojno, Idrijo, Vrhniko, Lož, Radoljico, Tržič, Kamnik, Kranj in Loko:
gospod **dr. Josip Poklukar**, posestnik in dež. poslanec.

II. Za Novomesto, Višnjo goro, Krško, Kostanjevico, Črnomelj, Metliko, Kočevje, Ribnico:
gospod **grof Albin Margheri**, véliki posestnik v Otočicah pri Novemestu.

III. Za glavno mesto ljubljansko:
gospod **Josip vitez Schneid-Treuenfeldski**, c. kr. stolnik in dvorni tajnik v kabinetni kanceliji cesarjevi in véliki posestnik na Kranjskem.

Za narodni centralni volilni odbor
v Ljubljani 26. junija 1879.

Dr. Jan. Bleiweis, prvomestnik.

Ljubljanske slike.
(Dalje.)
Gospodična (*papilio vel domincula*).
Gospodična ali „fajla“ pravijo dandanes vsaki ženski, ki gospóski klobuk ali vsaj kepo tujih las in dlake med svojimi na glavi nosi in ni ali ni še bila omožena, „dekle“ že ne mara nobena biti, če prav sta roditelja celó ali vsaj na pol kmetiška. Akoravno smo pri dosedanjih slikah večkrat morali seči po gospodično in jo na pomoč vzeti, se vendar še spleča, da tudi njo denemo še v posebno okvirje, ker ima veliko strani, od katerih smo jo mogli le površno ali celó še ne videti.
Gospodična nima ne zgodovinskega, ne cerkveno in ne posvetno postavnega prava. Ženska namreč ni prišla kot gospodična na svet, Eva je bila koj po stvarjenji gospá in v sv. pismu ni nikjer brati o kaki „gospodični“

Adamovi. Cerkevna in posvetna postava govori le o ženskah, omeženih in neomeženih, k večemu še o hčerah, kar pa zadeva hčere vseh stanov, ne le gosposkih. Postavne ali zgodovinske pravice do tega pridevka toraj nima ne mlada ne stara, vendar ne bomo preiskavali, kako je prišla do njega, ker nam to nič mar ni, jemati jej ga prepustimo dotčnim p. n. ženinom.
Nahaja se gospodična ne le v Ljubljani in po mestih sploh, ampak tudi že po deželi, posebno po grajščinah, in zadnji čas tudi po šolah kot učiteljica. Povsod se pozna po pisani obleki (od tod „papilio“ — metulj) in kuheltajčarski nemščini ali še celó nemško-slovenski laščini ali francosčini, če se je le par besedi nauči. Vzlasti nemščina je klasična, še ljubljanske kuharice ne govore lepše. Kako lepó, kako poetično in lirično n. pr. se glasi: „Jec gemèr abèr špaciren auf Roženpoh“ —

„abèr vi zi abèr šléht zint“ — itd. Človek bi kar na kolena padel pred njo in jo prosil, naj bi mu ves dan tako pela in še vso noč.
Pa pogledjmo, kako si misli človek gospodično. Najprej je ubogljlivo dete, po stariših, vzlasti po skrbni materi, pozneje po šoli dobro odgojeno bitje nježnih čutil, sramožljivo in dobrega srca, do 14. ali 15. leta pač nekoliko razposajeno, a vendar še zaprto škodljivemu dihu od zunaj. S 15. letom neha biti otrok, postane zamišljena, srce je že bolj občutljivo za vnanje vtise, a sramožljivost še večja, nedolžnost jej gleda iz oči, je razlita po vsem njenem bitji, oko se pred silnim moškim očesom deviško poobesi, rudečica oblije njeno čisto lice pred vsako nespodobno besedo, iz neoskrunjenih, nedotaknjenih še ust prihajajo le blage besede, svetá strupeni dihi še ni pihnil preko te nježne cvetice. To čisto bitje skriva v sebi brez števila blagih lastnosti, napolnjeno

Volilem kranjskih mest.

Volitve v kmečkih občinah so pokazale kakega mišljenja je naše kmečko prebivalstvo, pokazale so velikanski napredek, ki smo ga storili v narodni zavednosti. Od slovenskih meščanov tedaj pričakujemo, da se ne bodo ločili od ogromne večine naroda, in da bodo volili pošteno, ter več prašali svojo vest, nego za časní dobiček, ali kake druge ozire. Nemškutarska politika je v naši deželi nenaravna, ker je prebivalstvo slovensko. Nekaj je že posiljenih Nemcev, ki so nam jih siloma izgojile nemške šole. Večina teh je prišla že k spoznanju, da je vkljub vsemu ponemčevanju vendar nemogoče izdreti naši deželi slovensko srce, upamo tedaj, da bodo neodvisni meščani večinoma z nami potegnili.

Gospodarstvo nemško-liberalne stranke je bilo tako, da vsi pod njega nasledki trpimo in zdihujemo.

Nemško-liberalna stranka opira svoje gospodarstvo večinoma na kolikor toliko ponemčena mesta, ker ta so dozda volila njene kandidate. Misli bi človek, da bi morali ti poslanci potegovati se potem vsaj za obrtnika, če se že za kmeta ne zmenijo. A tega niso storili; podpirali so pač bogate fabrikante, železnice in različne banke in judovskim kapitalistom so na roko šli, malega obrtnika pa so pustili v reví in nadlogi brez vsake pomoči. Namesto malemu obrtniku pomoči do lahkega kredita, izročili so ga oderuhom, davši tem popolno svobodo; na posojilne zadruge in založnice pa se je naložil tak davek, da skoraj ne morejo dihati. Tujim izdelkom odprla so se vrata države na stezaj, davek pa se je pobiral le od domačega obrtnika, ki še dela ni imel.

Naša stranka se je že davno potegovala za brambo domačega dela, ko so nemški liberalci še krepko plavali v toku „svobodne kupčije.“ Naši nemškutarji so vedno goreli in norili za vse, kar je prišlo iz tujega, posebno iz Nemčije, ni čuda, da so potem izdelki domačih mojstrov ob veljavo prišli. Nemškutar sploh misli, da Kranjec nič ne zna, in da je še za Bog ve koliko zadej za drugimi narodi. Ta duh in ta nazor je kriv, da pri nas domačin nič ne velja, in da je le tujec obražtan. Star je pregovor, da Kranjec ali Slovenec doma nima veljave, ampak le na tujem zna priti do kake veljave. V Ameriki so zdaj zapored volili dva Kranjca za škofa; na Hrvaškem veljajo Kranjci za prebrisane glave in imajo

dobre službe. Zato je pač obotno, ko bi mi toliko sami sebe zaničevali, kakor je bilo doslej v navadi, in ko bi še dalje uklanjali se nemškutarski stranki, ktera nas je v svojih organih tolikokrat štela med „inferiore rassen“, to je, med narode nižje vrste, ki se ne morejo nikoli pospeti do take izobraženosti, ko na pr. Nemci.

Prav to preziranje in zaničevanje našega plemena zbudilo je narodno gibanje, ki je odmevalo v začetku po narodnih pesnikih. Tako je zapel Prešern:

„Le tujcem sreče svit se v Krajni žari,
Ošabno nos'jo ti po konci glave,“ —

Vodnik pa je zapel od nemškega in slovenskega konja. Poprijelo se je to narodno zavedanje počasi tudi ljudstva, obrnilo se je na bolje, hvala neutrudljivim našim rodoljubom, Slovenec neče več biti zaničevan v svoji deželi.

V mestih, kjer je germanizacija največ vspeha imela, obdržalo se je nenaravno nemškutarenje tudi najdalje; pa tudi tam se je začelo že daniti, mladi zarod se nagiba k narodni stranki, ker le tukaj vidi še zdravo in veselo življenje, v nasprotnem taboru pa le gnjiloba in razpad.

Slovenski meščani naj se ne ločijo od družega prebivalstva, temveč naj stopijo v skupne narodno kolo. Slovenska stranka se bo potegovala za našega obrtnika ravno tako, kakor za našega kmeta; način življenja in zaslužka ne sme ločiti sinov ene matere. Kmet in obrtnik sta navezana drug na drugega. Kmet ne more biti ob enem krojač in čevljar in kovač in mizar itd.; obrtniki so tedaj potrebni; nasprotno pa tudi obrtnik ne more živeti, če mu kmet ne bo žita pridelal in živine redil. Tedaj si kmet in obrtnik nista nasprotnika po svojem stanu, nasprotno si delata drug drugemu v roke, delo je le razdeljeno; poslanec se zamore potegovati za koristi obeh teh stanov, ne da bi se zamiril enemu ali drugemu.

Slovenski meščani naj bodo prepričani, da se bodo naši poslanci tudi za-nje potegovali, bolj gotovo, ko nemškutarski poslanci, ki znajo pač obljube delati, pa jih ne izpolnijo.

Dežman nima družega v glavi in v srcu, ko svoje strastno sovraštvo do Slovencev, in na Dunaji se je le takrat oglasil, kedar je govoril katerih naših poslancev, da bi ga zavračal. Naš obrtnik pa hoče dela in kruha, nemška politika mu ne bo dosti koristila. Zato taki zagrizenci, kakor je Dežman, niso za poslance.

Poslanec naj bo miren, pravičen in razumen mož, ki ima srce za revo in bedo ljudstva, in ki več misli na zboljšanje blagostanja, nego na politične muhe in na strankarsko ščuvanje. Če hočemo imeti mir v deželi, ne smemo voliti takih nemškutarjev in zabavljivcev.

Ravno to bi se dalo povedati o Vesteneku. On je še mlad in neskušen mož, tudi še ni nikoli kruha stradal; on je uradnik, ki vleče svojo gotovo plačo iz državne blagajnice; kaj bo tak vedel, kako se ljudstvu godi, kako se to muči in trpi za vsakdanji kruh. Taki mladi in v obilnosti izgojeni gospodiči, kakor je Vestenek, se sploh ne brigajo dosti za ljudstvo, ampak ga le od zgor čez rame pogledujejo. Vesteneku se sploh volitev in zborovanje poslancev zdi le nekaj „sport“, kakor lov na zajce, in iz tega stališča je videl stvar tudi zadnjič, ko je vodil volitve v kranjski deželni zbor. Gorenjci in Notranjci držé kaj na se, ter so resni možaki, zato si šemisliti ne moremo, da bi si izvolili tega mladenčca za poslanca.

Kromer je uradnik in ob enem zagrizen sovražnik Slovencev. On je centralist, absolutist, njemu je vlada vse, ljudstvo pa nič. On je kar bled in blazen od jeze, če od Slovencev kaj sliši. Tak človek ni za poslanca. Tam je treba mirnih, zmernih razumnih možakov, da vsako stvar dobro prevdarijo, prej da jo sklenejo; strasten in hudi jezi podvržen človek pa nič ne premisli, kaj dela. Kot uradnik se tudi ne bo dosti zmenil za obrtnika in za kmeta, saj uradniku nikdar toča ne pobije. Zato pač smemo upati, da ga naši vrli Dolenjci ne bodo volili.

Goriškim Slovincem.

Vesela je bila zmaga, ki smo jo dosegli v kranjskih občinah kmetskih; da smo pa zmagali v Trebnem, da smo po drugih okrajih volili enoglasno, zahvaliti se imamo narodni slogi. Tudi tukaj jih je bilo več, ki bi bili radi kandidirali, pa vdali so se narodni disciplini, ter občni blagor višje postavili, nego svojo željo. Ali bi na Goriškem ne bilo mogoče, da bi se zedinili o enem kandidatu, in da bi drugi kandidati iz rodoljubja odstopili ter žrtvovali svojo željo splošni stvari? Ali hočete res svojeglavnost tako daleč gnati, da bo zmagal kandidat, ki ni naš? Tudi na Kranjskem je bilo skonc več kandidatov, a vendar so se vsi vdali narodni disciplini, da le na-

je hrepenenja, ktero pa še nima gotove podobe, v prsih njenih kipi in vré, človeških strasti še ne pozna, ne razloči hlinjenja od resnice, sama je dobra skozi in skozi, toraj tudi o drugih enako misli, ker hudega še ni poskusila. Tako bitje navdusuje pesnike in pisatelje, priganja mladenče k blagim in pogumnim činom, je ideal, ki ojači obupajoče in popustljive, nagne marsikoga na pravo pot in kroti najhujše človeške strasti. Blagor mu, ki tako neoskrunjeno cvetlico more presaditi v svoj zakonski vrt!

To je površna podoba gospodične, kakor si jo zaljubljeni sanjači in častilci ženskega spola mislijo, a ne taka, kakoršna je v resnici. Da jo prav spoznamo, poiščimo jo v nježni mladosti, na otročjih nogah.

Prva odgoja se navadno prepušča pester-njam, „mama“ se ne more z njo vkvarjati, ker bi ji bila povsod napoti. Potem pride, če mošnjiček zmore to, governanta (odgojiteljica) v hišo, ta je Francozinja ali vsaj Nemka, da le slovenski nič ne zna. Tudi poslom je strogo

zapovedano govoriti nemški z otroci. Odgojiteljica se potem vkvarja z mlado hčerko, ki dobi brž priimek „gospodična“ vzlasti od tistih, ki se hočejo „mami“ prikupiti iz ktereга koli namena. Oče pri vsem tem nima nič družega opraviti ko plačevati odgojiteljico in — če je nagnjen k temu — jej na skrivnem tudi dvoriti in prilizovati se jej, ako ona to obražta. — Če pa „cesar“ take potrate ne dovoli, se odgojuje domá, t. j. da le tekati in kramljati zna, ima že besedo v hiši in zunaj nje, spušča se v vse družbe, kamor gre „mama“, posluša vse pogovore odrasčenih in je kmalu tako zrela, da jo občudujejo.

Ko doraste za šolo, se prva pošlje navadno v kak dekliški zavod, od koder se vrne popolnem izobražena in zrela za vse stanove sveta; tam namreč je dobila svetovno omiko, ima najlepši okus o oblačilih, izvedena je v vseh skrivnostih toilette, je prebrala več najslavnejših romanov in gleda zdaj na moški svet tako, kakor da bi bil le zavoljo nje na svetu. Druga pride v domače šole, a komaj

je prestopila 10. leto, že posnema odrasčene in se dá po nezrelih mladenčih iz šole domu spremljati — včasih po zakotnih potih — in med potom si sladke besede podajati; celó zaljubljena pisma že obražta, čeravno so prepisana iz kakega „briefstellerja“. To se godi še, dokler nosi kratka krila, tem hujše je, ko jih dobi do stopál. Takrat bi rada že videla se za popolnem godno „gospodično“ in kar jej narava noče naglo dati, naredi umetnost, ker je že spazila na drugih, kako se dá opehariti možko oko. Sreča, da je zdaj še pripravica za učiteljice, ker tu se dá še dopolniti ono, kar nezreli šolski učenki ni bilo dano. Tu se bistri um in čisti okus, nezrel mladenec brez dlake pod nosom že ni več spodoben spremljevalec, mora imeti že vsaj nekoliko nasada pravih brk ali brade, drugače se le zaničljivo po strani pogleduje in z zasmehovanjem odpravi, zaljubljena pisma njegova se bero na glas prijateljicam in te pri-trkavajo z zasmehovanjem. (Dalje prih.)

sprotnikom niso dali nobenega prostora vrniti se vmes. Ako bi si bili mi s trebanjsko-kočevskim okrajem tako igrali, kakor se žalibog dela na Goriškem, ako bi bili tam imeli dva ali tri slovenske kandidate, potem bi bil naš propad gotov. Ali se Goričani ne bojé, da bi se jim ne utegnulo kaj tacega pripetiti? Nekdaj tako slavna goriška pokrajina, slavna zavoljo svojega rodoljubja, kaže nam sedaj žalostno podobo osebnih bojov in preprirov. Kot bratje vas prosimo, poravnajte to odljudno neprilichnost, dokler je še čas, da boste zamogli z nami praznovati narodno zmago.

Mi bomo skoro gotovo zmagali tudi v kranjskih mestih, morda tudi v velikem posestvu. Žalostno bi bilo tedaj, ko bi se goriški okraj zapravljal zaradi zgolj osebnih preprirov!

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 27. junija.

Do zdaj je katoliško-federalistična stranka pridobila tri sedeže: enega v **gornji**, enega v **dolnji Avstriji**, in enega na **Kranjskem**. Kmečke občine na Solnograškem so volile skoro enoglasno prejšnja dva katoliško-federalistična poslanca. Kakor se kaže, bo ta stranka po vseh deželah nekaj sedežev pridobila.

Najvažnejši dogodek v notranji politiki je pa **kompromis češkega plemstva**. Dozdaj so si stali nemški in češki grajščaki na Češkem sovražno nasproti. Vsled pomirilivega prizadevanja in morda tudi vsled krika graških fortšritlerjev po odstranjenju velikega posestva pri volitvah spoznali so češki plemnitaši za modro, da se med seboj pobotajo, tako da pripade polovica poslancev nemškim in polovica češkim velikoposestnikom. Vstopili bodo v državni zbor in naša stranka se pomnoži za ednajst glasov. Če pridejo tudi drugi Čehi, potem nam je s Poljaki večina gotova. Vse je tedaj odvisno od tega, kako se bodo obnašali Poljaki. Zvezda Herbstov in Rechbaurov se je utrnila, voditelj prihodnje večine v državnem zboru pa postane naš poslanec grof Hohenwart.

Na **Dunaji** se tako škandalozno trgajo za mandate, kakor na Goriškem. Kar po trije, štirje kandidati nastopajo in se med sabo grdo obirajo. Tako so imeli v tretjem okraju shod, kjer si nasproti stojé Lenz, znani dr. Mandl in Stahl. Prepri in škandal je bil takošen, da so se skoraj stekli in policija je morala zbor razpediti.

Med **Hrvati in Madjari** so razmere čedalje bolj hladne in odljudne. Ker Hrvatje vidijo, da se pri nas sprava med narodi bliža, zato tudi oni nečejo več Madjarom tako v strahu biti, ko do zdaj.

V **Bosni** nabirajo že novake za vojsko. Drugi so pristopili prostovoljno k armadi. Podučujejo jih v hrvatskem jeziku, vendar je komanda nemška. Tudi bodo začeli zidati doli kosarne, da ne bodo prebivalcev nadlegovali z ukvartiranjem. Nadalje so začeli zapisavati vsa vakuf-posestva; vakuf se imenujejo vsa posestva, ki so lastnina turških mošej in turških duhovnikov. Ker se Turki močno izseljujejo in ker je pričakovati, da bode turška vera v Bosni počasi ugasnila, zato pridejo ta vakuf-posestva najbrže v last avstrijske države. Želeti bi bilo, da bi se ta svet bolje obdeloval, ko prej pod turško vlado. Naj bi se dajale našim kranjskim vojakom v najem, ki so se

Bosne že privadili, ki so pridni delavci in ki doma na Kranjskem nemajo posestva.

V **Činči Vasi na Koroškem** (Künsdorf) so nemški „fortšritlerji“ sklicali volilen shod proti Einspielerju. Ko so začeli govoriti, so pa volilci drug za drugim zmuzali se iz sobe, menda, ker besedice nemški razumeli niso. Ko je govornik zapazil, da ga nihče več ne posluša, je tudi on zapustil dvorano. Sklenilo se je potem, sklicati volilen shod v Celovcu, kjer upajo dobiti bolj hvaležnih poslušalcev.

V **Zagrebu**. Unstran Litave se kaže, da bode ministerstvo Tisza imelo osodo Auerspergovega, da se tam pričenjajo denunciacije in preganjanja in konfiskacije, ktere so pri nas nekaj pojenjale, kar nam posebej potrjuje dvakratno skoro zaporedno zaplenjenje političnega „Obzora“ v Zagrebu, in to zaradi dopisov iz Krajine in iz Bosne pa Hercegovine!

Vnanje države.

Srbi so zopet enkrat na Ruse jezni, ker jim ti nečejo vsih kosov bolgarske zemlje odstopiti, ki si jih Srbi želijo. Kdor je že kedaj poslušal kakega srbskega bahača, se temu ne bo čudil, kajti Srbi ne vedo Rusom nobene hvaležnosti, ampak še vedno mislijo, da so le oni največ storili za osvobodjenje kristjanov, in da njim pristojna gospodstvo čez ves slovanski jug. Ravno tako prevzetnega duha so Starčevićanci na Hrvaškem, zato se ni čuditi, da se prepri med Srbi in Hrvati nikoli ne poleže.

Egiptovskega podkralja bodo menda vendar prisilili, da bo odstopil na korist svojemu sinu Tevfiku.

Na **Francoskem** je nastala velika zmešnjava med bonapartisti, ker ne vedó, ali bi se oklenili princa Napoleon Viktorja, ali njegovega očeta „rudečega princa“. Royalisti vabijo bonapartiste k sebi, pa do zdaj še brez vspeha.

Izvirni dopisi.

Iz Črnomlja, 24. junija. (Volitev.) Gotovo ste pričakovali, da Vam bom naznanil izid prvotnih volitev. Pa zdelo se mi je nepotrebno, saj se za nas niste bali, ker zavednost našega ljudstva v narodnem oziru Vam je znana, in da bodo prvotne volitve narodno se vršile, ste bili prepričani. In res sta danes črnomaljski in metliški okraj v Črnomelju poslala 66 vrlih narodnjakov, ki so se pred volitvijo zbrali v prostorih narodne čitalnice. Ob 9. uri podali smo se v volilno sobo, volila se je volilna komisija, kateri načelnik je bil semiški gosp. dekan. Volitev se je vršila pod vodstvom g. okrajnega glavarja tiho in mirno; izid volitve Vam je znan. Kar smo vsi srčno želeli, zgodilo se je, volili smo enoglasno. Slava!

O poldne imeli smo volilci skupni obed v čitalnici. Bili smo prav židane volje in ko smo se nekoliko pokrepčali, pričele so se napitnice, ena je sledila drugi, vse sprejete z navdušenostjo.

Gromoviti živijo- in slavaklici so se razlegali pa še posebno, ko smo iz Novomesta dobili uradno naznanilo, da je g. Pfeifer v vseh 3 volilnih okrajih enoglasno voljen. Slava vrlim volilcem! Slava našemu poslancu! Bog in sreča junaška slovenskemu narodu še v pondeljek!

Iz Kranja, 24. junija. (Volitev.) Pravijo, da je vsak začetek težek; a prislovica ta se v črnem našem mestu danes nikakor ni vresničila, kajti volili smo iz kmetjskih občin

državnega poslanca s toliko lahkoto, a tudi s toliko navdušenostjo, da Vam tega niti popisati ne morem. Izvoljen je bil nasvetovani in priporočeni kandidat grof Hohenwart — enoglasno. In kako naj bi bilo drugače? Volilci so danes istinito zastopali ljudstvo, a ljudstvo naše pozna in ve ceniti možé, ki se za njegov blagor, za njegovo srečo, za njegov prospeh potegujejo, ki v resnici delajo in žrtvujejo vse svoje sile s svrho, da osrečijo ljudstvo in mu pomorejo k pravici, ktero mu krate že tako dolgo njegovi protivniki. Kot takega moža pa poznamo vsi poslanca, našega grofa Hohenwarta. On je in bode zastopal narodne naše pravice, in upajmo v bodočnosti lože in z večjo gotovostjo, nego mu je bilo možno do sedaj. Kličem toraj: živeli narodni naši volilci, a Bog živi plemenitega nam poslanca grofa Hohenwarta!

V ponedeljek (30. junija) vršila se bode volitev nekoliko burnejše nego danes, a gotovo tudi v našo vseobčno zadovoljnost. Kranj stoji na trdni skali, ktere do sedaj niti naplavi Koke, niti razburjeni valovi narastle Save omajati niso mogli. In če nam prinese Sava v bodočnosti v burnih dnevih s svojo vodo tudi kaj druge sovražne nesnage, skrbeti bočemo, da jo ona pri prvi priložnosti zopet odnese daleč doli na Turško, ali pa da jo pogrezne v najtemnejše svoje tomune.

Iz Radoljice, 24. junija. Ravnokar smo volitev dokončali in podvizam se „Slovincu“ koj nekoliko vrstic pisati. Volilcev vseh je v radoliškem okraju 60, od katerih jih je prišlo na volišče 55. Od ostalih 5 je eden pozabil volilni list; g. Vuherer iz Lesec je boje bolan za nemškutarijo in ker mu je menda vpadlo vse upanje, da bi z nemškutarijo to pot kaj opravil, ostal je rajši doma. Želeti pa je, da bi do prihodnjih volitev ozdravel iz te Slovincem celó zoperne bolezni. To naj pa velja tudi drugim trem izostalim, ako zaradi tega niso hoteli se potruditi v Radolico, da bi jim ne bilo treba voliti moža za reč pravično. Izmed oddanih 55 glasov jih je 53 za grofa Hohenwarta, ter izključem: Živeli! Med volilci je bilo 16 gg. duhovnikov, kar spričuje, da ljudstvo spoštuje duhovstvo in da ima duhovstvo še vedno zaupanje pri ljudstvu, naj se tudi lažiliberalizem neprenehoma prizadeva z obrekovanjem in drugimi grdimi sredstvi to zaupanje spodkopavati. Volitev me je prepričala, da se ljudstvo svojih pravic vedno bolj zavéda in na misel so mi prišle besede pesnikove:

Naj se ves svet zoperstavi,
Narodu pravice davi,
In kovati ga želi;
Slave zora bo svetila,
Zob verige razdrobila,
Večna bo Slovincem čast!

Pristavim naj še to, da so se c. kr. uradniki pri volitvah nestransko in taktno obnašali in to je prav. Zato so bili zdaj tudi v takošnih srenjah narodni možje ko volilci izvoljeni, v kterih so bili do zdaj izvoljeni zmiraj nemčurji. Le pri volitvi današnji naj bi bil gosp. okr. glavar bolj oziral se na volilce slovenske — ne pa da je v volilno komisijo od svoje strani volil oba nemškutarska zastopnika iz Weissenfelsa.

Nasprotna 2 glasova sta bila iz Fužin (Weissenfels) in sicer za nekega Prešerna, nemškutarja iz Breznice. Kako to? Da bi utegnili voljen biti, mislim, da on sam vendar ni teko nespameten, da bi se mu kaj takošnjega tudi le sanjalo. Kakor prevedim, je bilo nekterim, med kterimi se je posebno g. Hudo-verniki iz Radolice odlikoval, ter je za nemškutarja iz Breznice agitiral, le na tam ležeče,

da bi volilce razdvojili, da bi g. Hohenwart ne dobil vseh glasov. Prav je govoril takemu agitatorju neki volilec: Ko bi družega ne mogel voliti, ko Verbanovca iz Breznice, ne volim raji nobenega! Kmetske občine so zdaj povsod volitve končale in gotovo sijajno. Zdaj pridejo na vrsto, mesta. Naj bi pač tudi ta otrsela jarm nemškutarski, kjer koli jih še vlepa in:

Zato mi, Slovenje sini,
Zvesti svoji domovini,
Eno srce bódimo!
Če nam je ljubezen mati,
Ino sloga nas pobrati,
Večna bo Slovencev čast.

Spod Čavna na Goriškem.

(Volitvene zadeve; živinska bolezen in sleparstvo.) Mesto 29. junija bode volitev državnega poslanca na Goriškem za kmečke občine 30. t. m., kar je prav, ker tako niso volilci v zadregi svojo versko dolžnost spolniti. Da se je omenjena volitev na Goriškem na poslednji dan tega mesca prenesla, se je zahvaliti našemu okrajnemu goriškemu glavarju, ki je o priliki volitev volilnih mož izjavil, da volitve ob nedeljah in praznikih žaliyo verski čut narodov.

Žalibog, da ni še prave edinosti med volilci in volilnimi okraji, kajti letos nimamo le 3 kandidatov, kakor 1873 l., ampak toliko kolikor je prstov na roki, to je celih 5! Od kod to čudno razcepljenje? Prvič iz žalostnega razpora in krajnih razmer, iz pomanjkanja politične zrelosti, pa našega podedovanega greha nesloge. Prvi kandidat je Povše, ki ga je zdaj tudi društvo „Sloga“ priporočila zboru 19. t. m. Njega se je tudi slovensko ljudstvo oklenilo, ki ima geslo: Vse za vero, dom in cara! Jaz mislim, da ima on vkljub nasprotni agitaciji največ nade prodreti.

Drugi kandidat je od zadnjih volitev znani g. dr. Tonkli, ki bi bil še najbolj zmožen za ta težavni posel, ali žalibog, da on si ni znal od zadnjih volitev sèm srca prostega ljudstva pridobiti; „Sočani čiste krvi pa ga že tako ne marajo. Zaupanje se narodu ne dá vsiliti, treba ga je zaslužiti in zato nima on zdaj toliko nade prodreti.

Tretji kandidat je gosp. Andrej Winkler, „vladni kimavec“, kakor se sam s ponosom v svojem te dni razposlanem listcu imenuje. Da ga noben neodvisen volilec, ako pregledamo njegovo 6letno delovanje v drž. zboru, voliti ne more, to je jasno kot beli dan. V svojem listcu: „Andrej Winkler, svojim volilcem“, pravi vsem goriškim Slovincem, „Sočanom“ in „Slogarjem“, da nič ne umevajo od poslančevih dolžnosti, da so Slovenci revni in brez upliva na višjem mestu, brez bogastva, višje trgovine in obrtstva itd., da so zavidljivi, ako kateri Slovenec (ima sebe v mislih!) na višjo stopnjo dospè itd. Vredno bi bilo celo brošurico 12 strani v osmèrki kritiki podvreči, kar bi ne bilo ravno težko, kajti o njegovem 6letnem sedenju v dunajski lesenjači, ne omenja niti najmanjše točke v naš prid, ampak le njegovo prejšnje delovanje kot vradnika na Goriškem, kar pa bi ne moglo spadati o preteklo 6letno dobo praznega sedenja. Komur niso še padle ljske raz oči, bode lahko spoznal, ako le objektivno ono brošurico presodi, da Winkler, ki je prišel, ravno po naši neslogi, — kar je zasluga ravno bivših liberalnih (?) „Sočanov“, — v drž. zbor, ne more naš zastopnik biti. Tedaj, gospodje volilci, nikakor ne cepite glasov, ker tako dajete le priliko, da morebiti zmaga vladni kandidat, kateri v omenjeni brošuri sam pravi, da za svoje delovanje je on le „svoji vesti“ odgovoren! Kako različna pa je

vest nekterih ljudi in poslancev je pač slehernemu znano! Torej ne dajte se motiti!

Četrti kandidat je g. dr. Abram, ki ima le na Krasu svoje privržence in kakor je videti, se on ne poteguje prav resno za mandat. In kako bi to neki? Saj on ni za naš slovenski program, kakor se je sam že izjavil, torej čemu in v kak namen naj on kandiduje?

Kot prilipek k tem štirim pride še peti kandidat: g. F. Faganel, deželni poslanec, katerega hočejo nekteri podčavenski volilci na to častno mesto postaviti. Da je on naroden, neodvisen in sposoben za deželnega poslanca, dam še veljati, ali da bi nas mogel on v Beču tako zastopati, kakor bi bilo za nas častno in vspešno, to ne gre veliki večini volilcev nikakor v glavo. Govoriti v Beču za Greuterjem in enakimi parlamentarnimi strokovnjaki, ni dovolj par razredov gimnazije dovršiti, kot on, ampak tam je treba drugih znanosti, ktere se pa pri njem pogrešajo. Torej zopet nikar ne cepite glasov, da s tem ne pomagate vladnemu kandidatu sebi v sramoto k zmagi! Že bo skoraj leto in dan, da tukaj pod Čavnom v Črničah, — prej tudi v Oseku in nekaj v Batujah živinska neozdravljiva nagla bolezen pri govedih in konjih razsaja. Naredila je že nad 5000 gl. škode. Vkljub tej šibi in letošnji slabi letini zlasti v vinskem pridelku*), najde mladost še denar za drago splesovanje. Drago je splesovanje po deželi na brejarjih, pravim, mnogo dražje je, nego v gledišči ali v čitalnicah, kajti poznam mladenče, ki so vbogega stanu, pa vendar zapravijo 6—12 gl. pri enem samem plesu. Mnogo našega ljudstva ne pozná nobene varčnosti v tem oziru, ko bi bil tudi ples sicer čisto nedolžna zabava, — kar pa navadno ni, — bi ga morali dandanašnji že iz stališča varčnosti grajati.

Vozniki iz pod čavskih občin, ki so šli v letošnjem pustu v Hercegovine c. kr. blago voziti, so bili od podvzetnikov grozno osleparjeni, ter so prišli že do začetka maja t. l. nazaj, in sicer po težavni poti (po kopnem skoz Dalmacijo, ki niso imeli dovolj denarjev, da bi se mogli z vozovi in konji v parnikih nazaj peljati. Iz Metkovića so potrebovali sem domú 10—12 dni. Konji so prišli vsi mršavi, nekterim so na poti obležali in tudi poginili. Tako se dandanašnji vsako podvzetje v švindlu spremeni, da le čifuti in tem enaki švindlerji bogatijo, med tem ko vbogo ljudstvo za nje tlako dela. Pripovedujejo se čudne reči od agentov glavnega vozniskega podvzetnika v Hercegovini, g. Abendrotha, pa jih raje zdaj zamočim. Le vprašati menda smem: Mar se sme res ubogi voznik in kmet — trpiu tako slepariti, mar ni res nobene postave takemu švindlu v okom priti? —

Iz Radeč na Dolenjskem.

24. junija. Redkokedaj je slišati kaj iz našega kraja, ki slovi sploh kot pravo nemčursko gnezdo po naši domovini. Res se s to mislijo našim tržanom ne godi nikakoršna krivica, kajti peščica naših nemčurjev in uradnikov bi bila tudi pri sedanjih volitvah rada svoje privržence spravila med volilne može, ko bi se bilo dalo to na pošten način doseči. Pa kmečko ljudstvo sploh je začelo spoznavati, kdo da so njihovi prijatelji, in je za volilne može odbralo nje, do katerih ima zaupanje, da bodo glasovali za poslanca, ki ima v resnici srce za ljudstvo.

Napovedani dan 24. rožnika se zberejo v

*) Prosti kmet pravi, da zato neče Bog več dobre vinske letine dati, ker hočejo nekteri njegovo vsemogočnost posnemati s ponarejenjem vina petijota!

Radečah volilni može vseh srenj radeške in mokronoške okolice. Od 48 oddanih glasov jih je dobil grof Barbo 46, dr. Wurzbach 2, in ko je nam došlo telegrafično sporočilo enako slavne zmage iz Trebnjega, ni bilo o končni izvolitvi grofa Barbo-ta dvomiti. Volitev se je vršila popolnem mirno, brez najmanjše nerednosti. Očetovska skrb okrajnega glavarja, ki nam je poslal zavoljo varnosti še 2 žandarja, je bila popolnem od več. Volitev je vodil okrajni komisar g. Schwarz, ki se je pri volitvi popolnoma objektivno obnašal.

Zadnje volitve jasno kažejo onemoglost nemčursko-liberalne stranke na Kranjskem. Zmaga jej je mogoča le tam, kjer jo vladni organi z vsemi svojimi postavnimi in nepostavnimi sredstvi podpirajo. Ako ji pa vlada svojo pomoč odtegne, se mora vse nje trohnelo poslopje razrušiti.

Domače novice.

V Ljubljani, 28. junija.

(Shod ljubljanskih volilcev) v četrtek v ljubljanski čitalnici, ki je bil zopet nenavadno obilno obiskovan, je enoglasno izvolil za kandidata ljubljanskemu mestu gosp. Josipa vit. Schneida Treuenfeldskega, ta toraj veljá za kandidata. Nemčurska stranka je silno oplášena, ker ta pot ne bodo volili uradniki ž njo. toraj je več ko gotovo, da zmagamo mi. Vendar je treba, da pride k volitvi vsak narodnjak, nihče ne sme zanašati se na druge. Na list se mora zapisati „Josef Schneid“ — to je zadosti. Gospod Schneid je na Dunaji zelo veljavna oseba, nam prijazen in v stanu kranjski deželi veliko dobrega storiti — morda celó več ko jej je Dežman storil hudega. Toraj proč z Dežmanom, nas vseh mož bodi vitez Josip Schneid! Posnemajte, ljubljanski volilci, svoje brate po deželi, ki so tako vrlo rešili čast naše domovine! Če vsi pridete, zmaga mora biti naša.

(Volilecem drugih kranjskih mest) ponavljamo tukaj še enkrat, da vlada nič ne podpira kandidatur gg. Vestenecka in Kromerja; tisti toraj, ki mislijo, da se bodo vladi prikupili, ako ju volijo, lahko povemo, da bo vladi veliko ljubše, če ne bota izvoljena. Zato se ne dajte strašiti nikomur, volite brez vsega strahu naša kandidata dr. Josipa Poklukarja in Albina grofa Margherija. Volitev se vrši pismeno, vsak zapiše krstno in rojstno ime poslančevu na svojo glasovnico, ktero potem spognjeno izroči volilni komisiji tako, da nihče ne more vedeti, kóga je kedo volil, volitev je toraj popolnoma tajna. Zapomniti je pa še, da naj nihče doma ne pozabi svoje legitimacije — lista, s katerim je poverjen za volitev. Ker bomo v Ljubljani letos zmagali, če Bog dá, naj se tudi volilci drugih mest postavijo moško na noge. Zlasti naj bodo vrli Gorenjci in Notranjci gledé Vestenecka brez skrbi, ker jim zamoremo že zdaj reči, da Vesteneck ne bo njih državni poslanec.

Umrli so:

Od 21. do 23. junija: Marijana Merhar, učenka 6. razreda za jetiko. Neža Nemec, cest. v 85. l., za mrtudom. Pavel Mihelič, krtač. o. 11. m., za kozami. Janez Smrkul, jetnik, 39 l., za obistno boleznijo. Terezija Škerjanec, kajž. ž., 36 l., za jetiko. Jurij Vajevec, kajžar, 40 l., za vodenico. Urša Žerjav, kuharica, 44 l., za vtriplj. drobovja. Franciška Vohine, vrt. ž., za mrtudom.

Telegrafične denarne cene 27. junija.

Papirna renta 66.75 — Sreberna renta 68.05 — Zlata renta 77.80 — 1860letno državno posojilo 126.20 — Bankine akeije 823 — Kreditne akeije 264. — — London 116. — — — Ces. kr. cekini 5.49. — 20-frankov 9.23.

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.